

Kloof tussen stad en platteland

De enquête is gehouden onder boeren en burgers | December 2022

 Totaalaantal respondenten
bij burgers: 1.000

 Totaalaantal respondenten
bij agrariërs: 939

Wat is uw geslacht?

Man		82,5%	775
		49,4%	494
Vrouw		16,4%	154
		50,6%	506
Zeg ik liever niet		1,1%	10

Wat is uw leeftijd?

25 jaar of jonger		0,5%	5
26-34 jaar		1,5%	14
18-34 jaar		26,9%	269
35-44 jaar		5,4%	51
35-49 jaar		23,3%	233
45-65 jaar		67,9%	636
50-64 jaar		26,2%	262
66 jaar of ouder		24,6%	230
65 jaar of ouder		23,6%	236

Wat is uw hoogst genoten opleiding?

Geen of basisonderwijs		0,1%	1
		0,7%	7
Lbo/ vmbo (kader- of beroepsgericht) / mbo 1 / vbo		10,6%	99
		9,1%	91
Mavo / havo of vwo (eerste drie jaar) / vmbo (theoretisch of gemengd / (m)ulo		7,7%	72
		10,8%	108
Mbo 2, 3, 4 of mbo voor 1998		44,6%	415
		29,9%	299
Havo of vwo (4e, 5e of 6e klas) / hbs / mms		11,3%	105
		9,7%	97
Hbo (behalve hbo-master) / wokandidaats of wo-bachelor		21,2%	197
		30,6%	306
Wo-doctoraal / wo-master / hbomaster / postdoctoraal onderwijs		4,4%	41
		9,2%	92

Waar woont u?

3 grote steden plus randgemeenten		19%	190
Noord-Holland		10,6%	98
Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht (excl. de regio's hierboven)		26,5%	265
Zuid-Holland		9,3%	86
Utrecht		5,2%	48
Groningen		5,4%	50
Groningen, Friesland, Drenthe		10%	100
Friesland		8,4%	79
Drenthe		4,3%	40
Overijssel		9,7%	90
Overijssel, Gelderland en Flevoland		20,8%	208
Gelderland		16,3%	151
Flevoland		3,2%	30
Zeeland		5,4%	50
Zeeland, Noord-Brabant en Limburg		23,7%	237
Noord-Brabant		16,2%	150
Limburg		6,1%	57

In welke sector bent u werkzaam?

Veehouderij		53,3%	493
Akkerbouw en/of tuinbouw		26,6%	246
Anders, namelijk		20,1%	186

Welke eigenschappen passen volgens u bij een stadsbewoner?

Milieuvriendelijk		20,3%	434
		16,5%	165
Hoogopgeleid		18,2%	165
		31,7%	317
Diervriendelijk		64%	581
		13,8%	138
Belangrijk		27,6%	251
		16,4%	164
Harde werker		85%	772
		20,5%	205
Vernieuwend		46,8%	425
		27,3%	273
Nuchter		79,1%	718
		25,3%	253
Direct		33,5%	304
		50%	500
Lomp		3,4%	31
		16,8%	168
Wereldvreemd		3,2%	29
		13,4%	134
Ouderwets		3,3%	30
		7,5%	75
Geen van bovenstaande		3,5%	32
		14,2%	142

Welke eigenschappen passen volgens u bij een agrarisch ondernemer?

Milieuvriendelijk		47,8%	434
		30,1%	301
Hoogopgeleid		18,2%	165
		9,7%	97
Diervriendelijk		64%	581
		49,2%	492
Belangrijk		27,6%	251
		48%	480
Harde werker		85%	772
		80,8%	808
Vernieuwend		46,8%	425
		19,1%	191
Nuchter		79,1%	718
		19%	619
Direct		33,5%	304
		28,4%	284
Lomp		3,4%	31
		15,8%	158
Wereldvreemd		3,2%	29
		10,6%	106
Ouderwets		3,3%	30
		20,4%	204
Geen van bovenstaande		3,5%	32
		3,1%	31

In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande stellingen?

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Aantal Reacties
Ik heb vertrouwen in de landelijke politiek	0.6% (5)	4.9% (43)	11.4% (100)	28.2% (247)	55.0% (482)	877
	4.5% (45)	18.6% (186)	28.8% (288)	27.2% (272)	20.9% (209)	1000
Ik heb vertrouwen in de provinciale politiek	0.9% (8)	12.4% (109)	31.1% (273)	32.3% (283)	23.3% (204)	877
	4.2% (42)	19.5% (195)	42.9% (429)	23.4% (234)	10% (100)	1000
Ik heb vertrouwen in de gemeentelijke politiek	2.9% (25)	21.0% (184)	42.5% (373)	19.6% (172)	14.0% (123)	877
	4.5% (47)	26% (260)	36% (360)	24.4% (244)	8.9% (89)	1000
Ik heb vertrouwen in de media	1.0% (9)	5.1% (45)	18.9% (166)	32.3% (283)	42.6% (374)	877
	5.3% (53)	20.9% (209)	37.9% (379)	26.4% (264)	9.5% (95)	1000
Ik heb vertrouwen in de wetenschap	7.3% (64)	26.9% (236)	36.0% (316)	16.9% (148)	12.9% (113)	877
	17.1% (171)	51.3% (513)	24.1% (241)	6.2% (62)	1.3% (13)	1000
Ik heb vertrouwen in banken	1.9% (17)	11.4% (100)	36.6% (321)	27.6% (242)	22.5% (197)	877
	5.7% (57)	22.7% (227)	39.9% (399)	22.4% (224)	9.3% (93)	1000

In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande stellingen?

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Aantal Reacties
Ik voel me in dit land gezien/gehoord	1.5% (13)	11.7% (103)	20.7% (182)	41.2% (362)	24.9% (219)	879
	5.6% (56)	19.4% (194)	39.5% (395)	26.1% (261)	29.4% (94)	1000
Ik heb het gevoel dat ik ertoe doe	4.2% (37)	23.7% (208)	26.8% (236)	29.8% (262)	15.5% (136)	879
	9.6% (96)	36.7% (367)	35.8% (358)	14.2% (142)	3.7% (37)	1000
Ik voel me gewaardeerd door mijn omgeving	11.9% (105)	55.1% (484)	21.8% (192)	8.4% (74)	2.7% (24)	879
	12.1% (121)	50.9% (509)	28.9% (289)	6.6% (66)	1.5% (15)	1000
Sociale media vergroten de kloof en de polarisatie	52.6% (462)	31.1% (273)	10.0% (88)	3.8% (33)	2.6% (23)	879
	24.1% (241)	33.9% (390)	28.4% (284)	7.4% (74)	1.1% (11)	1000
De verruwing van het politieke debat vergroot de kloof en polarisatie	50.6% (445)	36.4% (320)	7.1% (62)	3.8% (33)	2.2% (19)	879
	26.7% (267)	40.6% (406)	26.8% (268)	4.5% (45)	1.4% (14)	1000
De Randstad is alleen met zichzelf bezig	53.5% (470)	30.8% (271)	10.9% (96)	3.0% (26)	1.8% (16)	879
	19.1% (191)	35.3% (353)	31.2% (312)	12.9% (129)	1.5% (15)	1000
Het verkleinen van een eventuele kloof is een belangrijk thema in de Provinciale Statenverkiezing	32.3% (284)	39.9% (351)	19.6% (172)	6.0% (53)	2.2% (19)	879
	12.9% (129)	39.8% (398)	36.1% (361)	9.7% (97)	1.5% (15)	1000

Stikstofbemiddelaar Johan Remkes had het bij de presentatie van zijn adviesrapport in oktober over een groeiende kloof in Nederland. Daarmee bedoelde hij onder meer dat mensen in Nederland elkaar minder goed zijn gaan begrijpen.

	Ik ervaar een kloof	Ik ervaar geen kloof	Ik weet het niet	Aantal Reacties
Stad en platteland	85.4% (745)	8.7% (76)	5.8% (51)	872
	58.6% (586)	27.4% (274)	14% (140)	1000
De Randstad en de rest van Nederland	86.8% (757)	6.0% (52)	7.2% (63)	872
	58.2% (582)	26.9% (269)	14.9% (149)	1000
De politiek in Den Haag en de Nederlanders	87.6% (764)	5.4% (47)	7.0% (61)	872
	70.4% (704)	18.4% (184)	11.2% (112)	1000
De politiek in Den Haag en het platteland	95.2% (830)	2.8% (24)	2.1% (18)	872
	71.9% (719)	15.9% (159)	12.2% (122)	1000

In hoeverre is de kloof tussen stad en platteland veranderd sinds het begin van de boerenacties in oktober 2019?

Groter geworden		40,8%	304
		73%	428
Gelijk gebleven		42,9%	320
		21%	123
Kleiner geworden		16,4%	122
		6%	35

In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande stellingen?
Om een kloof tussen stad en platteland te dichten...

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Aantal reacties
Moet de politiek beter luisteren naar de zorgen van mensen die op het platteland wonen	61.1% (518)	35.5% (301)	2.5% (21)	0.6% (5)	0.4% (3)	848
	40.3% (403)	40.4% (404)	16.4% (164)	1.9% (19)	1% (10)	1000
Moeten boeren stoppen met protesteren	2.9% (25)	8.7% (74)	30.2% (256)	33.4% (283)	24.8% (210)	848
	11.9% (119)	25.7% (257)	29.8% (298)	21.5% (215)	11.1% (111)	1000
Moeten Nederlandse consumenten en supermarkten boeren helpen om te veranderen, bijvoorbeeld door meer te betalen voor hun producten	33.3% (282)	37.7% (320)	20.0% (170)	5.5% (47)	3.4% (29)	848
	21.7% (217)	39.5% (395)	27.8% (278)	8.7% (87)	2.3% (23)	1000
Moeten burgers minder klagen over de negatieve invloed van boeren op natuur en klimaat	41.9% (355)	34.9% (296)	17.1% (145)	5.3% (45)	0.8% (7)	848
	21.1% (211)	38.6% (386)	22.5% (225)	12.9% (129)	4.9% (49)	1000
Moeten boeren accepteren dat Nederland te klein is voor de huidige, hoge landbouwproductie, en dat er daarom ingrijpende maatregelen nodig zijn	5.0% (42)	11.6% (98)	16.9% (143)	33.1% (281)	33.5% (284)	848
	17.3% (173)	27.2% (272)	28.5% (285)	16.2% (162)	10.8% (108)	1000
Moeten Nederlandse media beter hun best doen om ook geluiden van buiten de (Rand)stad in hun berichtgeving en uitzendingen te laten doorklinken	52.6% (446)	38.8% (329)	6.6% (56)	1.3% (11)	0.7% (6)	848
	30.7% (307)	44.7% (447)	21.1% (211)	2.6% (26)	0.9% (9)	1000
Moeten mensen minder ruzie maken op sociale media	49.8% (422)	30.9% (262)	16.5% (140)	1.4% (12)	1.4% (12)	848
	24.3% (430)	35.8% (358)	18% (180)	2.7% (27)	0.5% (5)	1000
Moeten we weer naar elkaar luisteren	55.8% (473)	38.0% (322)	5.4% (46)	0.5% (4)	0.4% (3)	848
	44.8% (448)	39.7% (397)	11.8% (118)	3% (33)	0.4% (4)	1000
Moet het klimaat van het politieke debat beter, meer gericht op inhoud en minder op de persoon	53.4% (453)	36.0% (305)	9.0% (76)	1.2% (10)	0.5% (4)	848
	39.2% (392)	40.4% (404)	17.2% (172)	2.5% (25)	0.7% (7)	1000
Is het verkleinen van een eventuele kloof een belangrijk thema in de Provinciale Statenverkiezing	34.0% (288)	42.1% (357)	18.6% (158)	4.2% (36)	1.1% (9)	848
	2.9% (25)	8.7% (74)	30.2% (256)	33.4% (283)	24.8% (210)	1000

Welke van de onderstaande onderwerpen zorgen voor een kloof tussen Nederlanders?

Klimaatverandering		61,4%	518
		43,1%	431
Stikstof		83%	700
		53,7%	537
Woningbouw		56,6%	477
		44,6%	446
Oplopende energieprijzen		35,5%	299
		51,6%	516
Verdwijnen van openbare voorzieningen (bijv. bibliotheken, pinautomaten, openbaar vervoer etc.)		47,8%	403
		45,4%	454
De wolf in Nederland		69,4%	585
		23,4%	234
Het eten van vlees		47,8%	403
		22,1%	221
Sociale media (bijv. Twitter en Facebook)		54,4%	459
		50,1%	501
De media		60,5%	510
		39,4%	394
Natuurbescherming		63,3%	534
		24%	240
Immigratie		49,8%	420
		55,2%	552
Geen van bovenstaande		0,6%	5
		4,2%	42
Anders, namelijk		9%	76
		5,7%	57

Welke van de onderstaande factoren denkt u dat een kloof tussen Nederlanders vergroten?

Het kabinet		72,3%	607
		50,2%	502
Politici in de Tweede Kamer		81,3%	683
		54,3%	543
Provinciale politici		31,5%	265
		20,1%	201
De media		73,3%	616
		40,7%	407
Sociale media (bijv. Twitter en Facebook)		60,8%	511
		48,4%	484
Protesterende boeren		16,7%	140
		28,8%	288
Natuurorganisaties / ngo's		64,9%	545
		19,2%	192
Partijen die boeren aanwijzen als de oorzaak van veel problemen in Nederland		82%	689
		49,8%	498
De coronacrisis		17%	143
		30,1%	301
De energiecrisis		23,8%	200
		44%	44
De stikstofcrisis		64,6%	543
		44,7%	447
Geen van bovenstaande		0,1%	1
		4,8%	48
Anders		7,4%	62
		0,3%	30

Ten opzichte van wie ervaart u een kloof?

Politici		83,6%	702
		59,1%	591
De Randstad		60,6%	509
		28,6%	286
Mensen uit de stad		56,3%	473
		22,1%	221
Mensen van het platteland		3%	25
		15,2%	152
Boeren		3,3%	28
		21,4%	214
Journalisten		55%	462
		21,3%	213
Wetenschappers		34,5%	290
		10,5%	105
Banken		29,4%	247
		24,5%	245
Ik ervaar met niemand een kloof		5,7%	48
		17,1%	171
Anders		5,6%	47
		2,4%	24

Hoe vaak ervaart u deze kloof?

(Bijna) altijd		23,4%	185
Regelmatig		61,1%	483
Soms		15,5%	123
			Totaal aantal reacties 791

**In hoeverre bent u het eens of oneens met de onderstaande stellingen?
Om een kloof te dichten die ik ervaar, kan ik**

	Helemaal mee eens	Mee eens	Neutraal	Mee oneens	Helemaal mee oneens	Aantal Reacties
Vaker met mensen buiten mijn eigen sociale omgeving in gesprek gaan	18.0% (149)	49.6% (410)	24.8% (205)	4.7% (39)	2.9% (24)	827
	12.6% (103)	41% (334)	35.9% (292)	7.6% (62)	2.9% (23)	1000
Minder blijven hangen in mijn eigen gelijk	6.0% (50)	24.2% (200)	42.3% (350)	20.6% (170)	6.9% (57)	827
	9.1% (74)	32.4% (264)	41.8% (340)	12.8% (104)	3.9% (32)	1000
Ruimdenkender worden	5.7% (47)	22.2% (184)	43.2% (357)	21.4% (177)	7.5% (62)	827
	10.3% (84)	31.2% (254)	38.7% (315)	16% (130)	3.8% (31)	1000
Me beter verdiepen in de problemen van mensen aan de andere kant van de kloof	5.9% (49)	30.5% (252)	37.4% (309)	20.2% (167)	6.0% (50)	827
	11.3% (92)	44.7% (364)	31.9% (260)	8.8% (72)	3.2% (26)	1000
Accepteren dat er in Nederland ook mensen wonen die anders in elkaar zitten dan ik	10.8% (89)	41.0% (339)	32.2% (266)	10.9% (90)	5.2% (43)	827
	19.5% (159)	47.7% (388)	24.9% (203)	6% (49)	1.8% (15)	1000
Bewuster stemmen bij Provinciale Statenverkiezingen	39.4% (326)	31.1% (257)	21.5% (178)	4.6% (38)	3.4% (28)	827
	18.3% (149)	37.7% (307)	31.8% (259)	9.1% (74)	3.1% (25)	1000